

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNY**

**MŁODZIEŻOWEGO DOMU KULTURY
W CHEŁMIE**

ROK SZKOLNY 2024-2025

Chel̄m, 2 wrzēśnia 2024 r.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny powstał na podstawie diagnozy i analizy sytuacji wychowawczej w placówce. Diagnoza została dokonana za pomocą obserwacji, wywiadu oraz ankiet w środowisku uczniów, rodziców i nauczycieli. Program odpowiada na realne potrzeby, problemy i zagrożenia pojawiające się w placówce oraz uwzględnia kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025.

I. KONCEPCJA WYCHOWANIA

Wychowanie jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju przez:

- ukształtowanie prawego charakteru,
- zbudowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne,
- poznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- budowanie postawy życzliwości i miłości do innych ludzi.

Podstawą wychowania jest wszechstronna pomoc stale udzielana wychowankowi w poznawaniu jego własnych, wrodzonych i niepowtarzalnych możliwości. Jest towarzyszeniem w rozwoju. Wychowanie obejmuje całego wychowanka: jego rozwój fizyczny, psychiczny, intelektualny i duchowy.

Rozwój człowieka odbywa się poprzez poznawanie otaczającego świata i siebie; coraz doskonalsze, pełniejsze i głębsze rozumienie natury, kultury oraz działanie nakierowane na dobro. Opieka dorosłych, kontakt z nimi i z grupą rówieśniczą nie tylko stymulują rozwój poznawczy, lecz przede wszystkim pomagają nadać poznaniu pewien porządek i ład.

Integralne wychowanie pomaga wychowankowi zbudować wewnętrznie uporządkowany, zdrowy system wartości wspomagający samodzielność w dojrzałym działaniu i chroniący przed relatywizmem moralnym.

Wymaga to wspólnej pracy wszystkich podmiotów placówki – dyrekcji, nauczycieli, administracji, uczestników zajęć w następujących płaszczyznach:

1. Działania i sytuacje dydaktyczne oraz wychowawcze stwarzające warunki, aby uczeń mógł rozwijać się we wszystkich sferach swojego życia: intelektualnej, moralnej, społecznej i duchowej.

2. Osobowe kontakty między nauczycielem a uczestnikiem zajęć, które charakteryzują się:

- a) umiejętnościami interpersonalnymi: umiejętność słuchania, porozumiewania się, negocjowania,
- b) postawą nauczyciela, aby punktem wyjścia relacji z uczestnikiem zajęć były szacunek, życzliwość, zaufanie, a wychowanek stanowił cel wszystkich działań dydaktycznych i wychowawczych,
- c) tym, że podczas podejmowanych przez nauczyciela działań dydaktycznych i wychowawczych wychowanek:
  - może o sobie stanowić,
  - jest rozumiany – jego decyzje są rozpatrzone, brane pod uwagę,
  - szanuje się jego godność (nie poniża i nie obraża),
  - nie jest wykorzystywany jako środek do osiągnięcia celu,
  - bierze odpowiedzialność za swoje postępowanie i jego skutki.

Ustawa o systemie oświaty i wytyczne polityki oświatowej państwa formułują wprost, że nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki i w oparciu o nie należy formułować cele wychowania. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności i miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

Zgodnie z tym:

Głównym celem wychowania w placówce jest zapewnienie warunków niezbędnych do wszechstronnego rozwoju, wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. kształcenie umysłu, w oparciu o PRAWDĘ o rzeczywistości rozwój życia moralnego, czyli czynienie DOBRA i unikanie zła wdrażanie do twórczego życia, czyli podejmowanie PIĘKNEJ aktywności dla wspólnego dobra.

Wartości, którymi kierujemy się w naszej pracy z wychowankami:

MIŁOŚĆ, PRAWDA, ODPOWIEDZIALNOŚĆ I WYTRWAŁOŚĆ.

Ideał wychowanka to:

Świadomy i aktywny odbiorca kultury, który respektuje następujące wartości:

MIŁOŚĆ polegająca na:

- akceptowaniu drugiego człowieka takim, jakim jest,
- okazywaniu cierpliwości i zrozumienia oraz wsparcia w sytuacjach problematycznych,
- zrozumieniu wobec różnorodności poglądów,
- szacunku, wolności i godności osobistej swojej oraz innych ludzi,
- serdeczności w kontaktach międzyludzkich,
- umiejętności kompromisu w uwzględnianiu wspólnych stanowisk.

PRAWDA polegająca na:

- uczciwości i szczerości w postępowaniu wobec siebie i innych,
- obiektywizmie i sprawiedliwości ocen i formułowaniu sądów,
- zgodności wyznaczonych wartości z rzeczywistym postępowaniem,
- umiejętności samooceny.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ polegająca na:

- wypełnianiu zobowiązań wobec innych ludzi i wobec samego siebie,
- działaniu z przewidywaniem jego skutków,
- kształtowaniu umiejętności dokonywania właściwych wyborów.

WYTRWAŁOŚĆ polegająca na:

- konsekwencji i systematyczności w działaniu,
- cierpliwości i skuteczności w pokonywaniu trudności,
- opanowaniu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

II. DIAGNOZA SYTUACJI

Czynniki ryzyka na jakie mogą być narażeni uczestnicy zajęć MDK:

- agresywne zachowania;
- środki uzależniające (papierosy, alkohol, narkotyki);
- nadmierne korzystanie z internetu
- używanie wulgaryzmów;
- niska motywacja do nauki;
- przynależność do nieformalnych grup, w których normą są niewłaściwe postawy i zachowania;
- problemy rodzinne

Czynniki chroniące zwiększające odporność uczestników zajęć MDK na czynniki ryzyka:

- poczucie własnej wartości;
- wspierający styl opieki rodzicielskiej;
- posiadanie dobrej relacji z przynajmniej jedną zaufaną osobą
- cechy indywidualne (predyspozycje biologiczne, predyspozycje powstałe pod wpływem edukacji i wychowania)
- cechy rodziny
- otrzymanie „drugiej szansy”
- cechy społeczności lokalnej

III. STRATEGIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNA

Celem działań podejmowanych w placówce jest minimalizowanie czynników ryzyka i zwiększenie oddziaływania czynników chroniących. W szczególności dotyczyć będą:

- ochrony zdrowia fizycznego i psychicznego młodego, rozwijającego się uczestnika zajęć;
- pomoc w zdobyciu wiedzy o zagrożeniach mogących zakłócić jego prawidłowy rozwój;
- przygotowanie do dokonywania wyborów, w rezultacie których nie zaszkodzi ani sobie ani innym;
- ochrona przed agresją i uzależnieniami;
- poprawa komunikacji w relacjach nauczyciel- wychowanek, wychowanek- rodzic, wychowanek-wychowanek
- zapobieganie patologiom tj. agresji, przemocy, uzależnieniom
- promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego.

Będziemy działać w czterech obszarach realizując następujące treści:

1. Obszar zdrowie - edukacja zdrowotna:

- zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych,
- zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się i higieny osobistej,
- kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy,
- wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie,
- kształtowanie świadomości ekologicznej i rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne,
- kształtowanie aktywności w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki,
- rozwijanie tych cech indywidualnych dzieci, które mają wpływ na kształtowanie poczucia własnej wartości i wiary w swoje możliwości: umiejętność rozwiązywania problemów, panowanie nad emocjami i zachowaniami, odpowiedzialność za podejmowane decyzje oraz cech cenionych społecznie czyli asertywności i uczciwości.

2. Obszar relacje – kształtowanie postaw społecznych:

- wspomaganie wychowawczej roli rodziny,
- stwarzanie warunków do wzmacniania więzi pomiędzy dziećmi a rodzicami oraz pomiędzy wychowanekami w placówce,

- nawiązywanie współpracy ze społecznością lokalną,
- budowanie efektywnej współpracy między nauczycielami, rodzicami, wychowankami i wszystkimi pracownikami placówki oraz położenie nacisku na sprawne przekazywanie informacji i życzliwą relację oraz odpowiednie reakcje w sytuacji ryzyka,
- kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł,
- kształtowanie umiejętności komunikacyjnych,
- kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, zgodnej współpracy z innymi z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej,
  - dbałość o język i kulturę wypowiedzi,
- zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli członka społeczności MDK, rodziny i kraju,
- zapoznanie z prawami dziecka zgodnymi z konwencją praw dziecka,
- rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych,
- praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym,
- rozwiązywanie konfliktów i sporów,
- reagowanie na zachowania ryzykowne poprzez budowanie poczucia troski i wsparcia, które będzie zachęcać wychowanków do zwracania się z trudnościami do pracowników placówki,
- edukacja obywatelska, kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę.

3. Obszar kultura – wartości, normy i wzory zachowań:

- organizowanie zajęć wspierających rozwój artystyczny, hobbistyczny, intelektualny, emocjonalny, sportowy, duchowy i społeczny,
- stwarzanie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu, kształtowanie postawy uczestnictwa w kulturze, rozwijania zainteresowań,
- stwarzanie nauczycielowi i wychowankowi warunków do twórczej pracy i samorozwoju,
- kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych i tradycji związanych z rodziną i społecznością lokalną,
- kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji,
- kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu oraz poszanowania innych kultur i tradycji,
- określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym i lokalnym,
- uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność,
- kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z wybranymi wytworami kultury polskiej i światowej,
- podtrzymywanie ciekawości poznawczej i rozwijanie kreatywności.

4. Obszar bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykowanych (problemowych):

- zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych,
- przygotowanie do bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach i korzystania ze środków komunikacji,
- kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie,
- zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych,
- proponowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu (wolnego od uzależnień),
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.

Wszystkie nasze działania będą dostosowane do poziomu rozwoju psychofizycznego wychowanka-uczestnika zajęć placówki.

IV. METODY I FORMY PRACY - EFEKTY DZIAŁAŃ

1. Praca z wychowankiem

Formy działań:

- informacyjne: polegające na dostarczeniu adekwatnych informacji wychowankom, rodzicom i nauczycielom;
- edukacyjne: polegające na rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych. Wprowadzenie w świat wartości i trening umiejętności.
- alternatywne: polegające na zaspokajaniu ważnych potrzeb psychologicznych poprzez proponowanie różnorodnych działań o pozytywnym charakterze i angażowaniu w nie dzieci (uczestnictwo w zajęciach kół zainteresowań, imprezach masowych, projektach).

Metody pracy:

- dyskusja
- burza mózgów
- rozmowa indywidualna
- pogadanka
- inscenizacja
- twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna
- treningi umiejętności
- symulacje
- warsztaty edukacyjne i profilaktyczne
- wycieczki tematyczne i turystyczno-krajoznawcze
- projekcje
- prezentacje
- spotkania z ciekawymi ludźmi

Efekty działań-sylwetka wychowanka

- wychowanek naszej placówki będzie przygotowany do świadomego uczestnictwa we współczesnej kulturze i sztuce
- dzięki uczestnictwu w zajęciach programowych i systematycznej pracy będzie potrafił rozwijać zainteresowania, szczególne uzdolnienia, doskonalić umiejętności oraz pogłębiać wiedzę z różnych dziedzin kultury i sztuki
- będzie przygotowany do samodzielnego rozwoju własnych zdolności oraz do publicznej prezentacji własnej twórczości
- wiedza i doświadczenie nabyte podczas zajęć w placówce pozwoli mu na poszanowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i innych kultur poczucia własnej tożsamości, w szczególności narodowej, etnicznej i językowej,
- będzie przygotowany do aktywnego spędzania czasu wolnego oraz będzie wyróżniał się zaangażowaniem i działalnością w życiu kulturalnym swojego środowiska
- będzie posiadał podstawy wiedzy z zakresu różnych dziedzin kultury, sztuki, techniki.
- nabędzie następujące umiejętności:
  - a. pracy w zespole z zachowaniem własnej osobowości
  - b. posługiwanie się różnymi technikami
  - c. organizowania warsztatu pracy i obserwacji otaczającego świata

- d. dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo
- c. nawiązywania kontaktów społecznych
- d. dokonywania właściwych wyborów
- e. kompromisu w uzgadnianiu wspólnych stanowisk
- f. słuchania i przekazywania myśli
- g. twórczego myślenia i rozwiązywania problemów
- w kontaktach z rówieśnikami będzie przejawiał następujące zachowania:
  - a. szczerość w postępowaniu wobec siebie i innych,
  - b. obiektywizm i sprawiedliwość ocen i formułowanych sądów,
  - c. zgodność wyznawanych wartości z rzeczywistym postępowaniem.
  - d. wypełnianie zobowiązań wobec innych ludzi i wobec samego siebie,
  - e. działanie z przewidywaniem jego skutków
  - f. konsekwencja i systematyczność w działaniu,
  - g. cierpliwość i skuteczność w pokonywaniu trudności,
  - h. umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
  - i. okazywanie cierpliwości i zrozumienia oraz wsparcie w sytuacjach problemowych,
  - j. tolerancja wobec różnorodności poglądów,
  - k. poszanowanie wolności i godności osobistej swojej i innych ludzi,
  - l. serdeczność w kontaktach międzyludzkich

2. Współpraca z rodzicami

Formy działań:

- funkcjonowanie Rady Rodziców
- udział rodziców w organizacji różnorodnych działań na terenie placówki
- udział rodziców w imprezach integracyjnych
- konsultacje i zebrania z rodzicami
- zajęcia otwarte, pokazy, prezentacje, wystawy, kiermasze
- poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne

Efekty działań:

- wzrost uczestnictwa rodziców (opiekunów prawnych) w życiu placówki
- poczucie odpowiedzialności i wpływu na edukację i wychowanie swoich dzieci
- wzmocnienie prawidłowych relacji dziecka z rodziną

3. Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Formy działań:

- organizacja konkursów, prezentacji, wystaw, zajęć dla uczniów szkół i placówek oświatowych
- korzystanie z propozycji oraz bazy oferowanych przez instytucje kultury i stowarzyszenia
- realizowanie inwestycji i projektów edukacyjno-profilaktycznych we współpracy z samorządem miejskim
- organizacja koncertów, pokazów, wystaw oraz realizacja projektów na rzecz środowiska lokalnego

Efekty działań:

- wychowankowie są częścią społeczności lokalnej i utożsamiają się z jej wartościami
- wychowankowie są aktywnymi uczestnikami wydarzeń kulturalnych środowiska lokalnego
- potrafią współpracować z innymi na rzecz środowiska lokalnego

V. EWALUACJA

Ewaluacji podlegają następujące obszary:

- uwzględnienie potrzeb i możliwości rozwojowych wychowanka
- podnoszenie świadomości praw i obowiązków wychowanka
- współpraca z rodzicami
- współpraca ze środowiskiem lokalnym
- inne, wynikające z planu nadzoru pedagogicznego

Metody ewaluacji:

- ankiety
- wywiady
- rozmowy z rodzicami
- obserwacje
- analiza wytworów

Ewaluacja może być dokonywana po każdym roku szkolnym lub według potrzeb.

Szczegółowy plan pracy wychowawczo-profilaktycznej przygotowuje się w formie aneksu na każdy nowy rok szkolny.